

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 105 209/99-1006
Signatura: bj5as117.doc

Oblastní pracoviště č. 10 Pardubice
Okresní pracoviště Ústí nad Orlicí

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zařízení:	Mateřská škola Choceň, Kaštanová 1339 Kaštanová 1339, 565 01 Choceň
Identifikátor ředitelství:	600 104 036
IZO:	107 590 387
Ředitelka zařízení:	Alena Hajnová
Zřizovatel:	Město Choceň, Jungmannova, 565 01 Choceň
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Ústí nad Orlicí, Špindlerova 1167, 562 01 Ústí nad Orlicí
Termín inspekce:	20. a 24. května 1999
Inspektoři:	PaedDr. Jaroslava Břízová, Eva Škodová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. září 1998. 2. Výkaz o MŠ k 30. září 1998. 3. Přehledy výchovné práce z 1., 3. a speciální třídy. 4. Měsíční a tematické plány z 1., 3. a speciální třídy. 5. Režim dne, týdenní skladba výchovně vzdělávací činnosti, rozpis služeb učitelek. 6. Pedagogická diagnostika. 7. Práce dětí z výtvarné a pracovní výchovy. 8. Dokumentace dětí ze speciální třídy - individuální přehled nevyvozených hlásek zpracovaný pracovníkem PPP. 9. Chronologické zápisy jednotlivých činností individuální nápravy řeči.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Mateřská škola má celkem 4 třídy, z toho jedna je speciální pro děti s vadami řeči. Hospitační činnost proběhla v 1., 3. a speciální třídě.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Prostorové podmínky ve vztahu k počtu dětí a k výchovně vzdělávacímu programu jsou vyhovující. Nedostatek úložných prostor způsobuje, že lehátka pro odpočinek dětí jsou skladována ve třídě, čímž se částečně omezuje prostor pro hry dětí i možnost jeho účelnějšího využití. Třídy jsou úhledné, ale jejich vnitřní uspořádání ne vždy podněcuje a inspiruje k spontánním a tvořivým aktivitám. Částečně jsou zastoupeny námětové koutky, v malé míře přirozená zákoutí poskytující dětem soukromí i možnost trávení intimních chvil. Celkové vybavení školy je vyhovující. Na některých pomůckách je zřetelné opotřebení, ale dosud jsou funkční. Dle finančních možností jsou hračky, učební pomůcky a materiál průběžně doplňován. Dobrovolně pomáhají vybavovat školu i rodiče, především drobným učebním materiálem.

Třída pro děti s vadami řeči vyhovuje potřebám výchovné práce. Prostorově je srovnatelná s ostatními třídami MŠ, ve kterých je umístěn dvojnásobný počet dětí. V přilehlé části třídy je využívána malá logopedická pracovna pro individuální péči. K nápravné činnosti jsou k dispozici různé obrázkové materiály, pracovní listy, skládačky, soubory říkadél, míčky, dechové nástroje, tj. flétny a píšťalky, a příslušná odborná literatura. Odborné reedukační nástroje jako jsou špachtle, vibrátor a sondy se ve fondu speciálních pomůcek rovněž nacházejí.

Materiálně technické podmínky školy mají spíše nadprůměrnou úroveň.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Mateřská škola poskytuje celodenní péči, je otevřena od 06:00 do 16:00 hodin. Speciální třída má provoz pouze do 09:45 h, jeden den v týdnu do 11:30 h. Provoz je z ekonomických důvodů sloučen do jedné třídy, a to půl hodiny na začátku i na konci provozu.

Ve stanoveném denním režimu jsou dodrženy psychohygienické zásady v organizaci života školy. Je zde respektován tříhodinový interval mezi stravováním, střídání spontánních a řízených činností je vyvážené. V reálném průběhu dne však byla shledána převaha řízených činností. Denní program byl uzavřen do jednotlivých organizačních celků. Přechod mezi činnostmi byl spojen s větší mírou organizovanosti, vznikaly režimové prostoje.

Pitný režim je zaveden, učitelky vyzývají děti k pravidelnému doplňování tekutin. Podle rozpisu služeb učitelek vyplývá, že bezprostředně po obědě začíná činnost zájmových kroužků. Dle informací od ředitelky je však doba nezbytného odpočinku součástí jejich naplně. (Činnost zájmových kroužků nebyla předmětem inspekce.)

Psychohygienické podmínky speciální třídy jsou na běžné úrovni vyjma nevyhovujícího režimu individuální logopedické péče během svačiny.

Interiér MŠ působí příjemným a estetickým dojmem. Pestrá výzdoba výtvarnými pracemi dětí tvoří osobitou dekoraci školy.

Psychohygienické podmínky byly na průměrné úrovni.

3 Hodnocení personálních podmínek

V MŠ pracuje na plný úvazek celkem 7 pedagogických pracovníků. Všechny mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Celkem 6 učitelek má pracovní smlouvu na dobu neurčitou. Jedna učitelka pracuje jako zástup za mateřskou dovolenou, tj. na dobu určitou. Ve škole jsou 2 učitelky, které jsou absolventkami logopedického kurzu.

Ve speciální třídě pro děti s vadami řeči působí ředitelka školy. Před 15 lety absolvovala logopedický kurz. Průběžně využívá nabídek k dalšímu vzdělávání v daném oboru (PPP, ŠÚ a další). Speciální pedagogiku - logopedii nestudovala, proto nesplňuje podmínku odborné způsobilosti k provádění logopedické reedukační činnosti. Rovněž učitelka, která působí ve třídě spíše formálně, není speciální pedagožkou.

Personální zabezpečení v běžných třídách MŠ je nadprůměrné, ve speciální třídě podprůměrné. Celkové hodnocení je průměrné.

4 Plnění výchovně vzdělávacího programu

Výchovně vzdělávací program školy vychází z Programu výchovné práce pro jesle a MŠ – MŠ ČSR 83-12-23, čj. 33 483/83-201. Jeho oficiální verze upravená do měsíčních plánů byla ve škole inovována. Na základě těchto modifikovaných plánů jsou vytvářeny krátkodobé, většinou týdenní výchovně vzdělávací programy. Plnění úkolů je zaznamenáváno do přehledu výchovné práce.

Program školy je doplněn širokou nabídkou výchovně vzdělávacích a speciálních aktivit. Ve škole působí 5 kroužků:

- taneční,
- tělovýchovný,
- dramatický,
- výtvarný,
- jazykový – logopedický.

Úkoly výchovně vzdělávacího programu jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality výchovně vzdělávací práce

Učitelky zpracovávají tematické výchovně vzdělávací programy, které plní zpravidla v týdenních intervalech. Téma se odvíjí od stanoveného úkolu z oblasti rozvíjení poznání. Je však rozpracováno pouze do některých výchovných složek, neboť ty jsou pravidelně střídány ve 14denním cyklu. V programech se odráží motivační provázanost, ale již se nedaří zpracovávat programy v takovém pojetí, aby poznání dětí bylo rozvíjeno v širších přirozených a logických souvislostech. V příliš obecně zvoleném tématu se pak odráží didaktické zaměření programu.

Učitelky přistupují k práci s dětmi zodpovědně. Plní stanovené úkoly, procvičují již osvojené poznatky. V jejich práci však byl zaznamenán určitý stereotyp v organizaci výchovně vzdělávací činnosti i v používaných metodách a prostředcích. Motivovaly děti, povzbuzovaly, ale převaha verbálních metod, důraz na učivo, poznatky, vedlo pouze k procvičování paměti bez vnitřní citové spoluúčasti dětí. Ty tak zaujímaly role pasivních účastníků.

Děti měly možnost spontánního vyžití v době ranních her. Současně zde byla nabídka výtvarných a pracovních činností. Tyto činnosti zpestřily průběh her, učitelka se mohla dětem věnovat individuálně. Menší pozornost byla věnována průběhu ostatních her,

například námětových, které se nakonec nerozvinuly. Jejich průběh vyžadoval pomoc učitelky, ta však byla pracovně vytížena u řízených skupinových a individuálních aktivit.

Výchovná práce ve speciální třídě byla vedena běžným způsobem od spontánní činnosti dětí k řízeným aktivitám - hry rozvíjející smyslové poznání, hudební výchova, výtvarná činnost a tělovýchovná chvilka. Byla vřazena kolektivní artikulační činnost rozvoje komunikativních dovedností. Vzhledem k působnosti pouze jedné učitelky ve třídě je problematické začlenit individuální logopedickou péči. Přesto tato byla místy prováděna na úkor přímé pedagogické práce. Dle stanoveného režimu dne přichází jednou za 14 dní do speciální třídy další učitelka, ale pouze na dobu od 9,00 do 9,15 hodin. V této době, kdy děti svačí, provádí třídní učitelka individuální logopedickou péči v pracovně. Ve stanovené krátké době se vystřídaly tři děti. Nápravná činnost byla vedena běžným způsobem - procvičení mluvidel a využití říkadla s případným vedením k odstranění chybné výslovnosti. Speciální reedukační pomůcky nebyly použity. Přístup učitelky k dětem je vstřícný a přiměřeně kamarádský.

ČŠI hodnotí tento systém jako nevhodný s minimální časovou dotací individuální péče. Jedná se o formální záležitost nevyhovující potřebám dětí s vadou řeči. Je žádoucí personálně posílit speciální třídu tak, aby byl dán reálný prostor pro individuální péči.

Hodnocení ve speciální třídě spíše podprůměrné vzhledem k nedostatečné časové dotaci pro individuální logopedickou péči a málo efektivní reedukační způsob činnosti třídy obsazením pouze jednou učitelkou.

Celkově výchovně vzdělávací práce měla průměrnou úroveň.

6 Hodnocení z hlediska rozvoje osobnosti

Děti jsou do běžných tříd rozděleny podle různého věku, čímž jsou vytvořeny podmínky k přirozenému rozvoji sociálních vztahů a citových vazeb. Vztahy mezi dětmi byly přátelské, starší děti ve vztahu k mladším se chovaly ohleduplně. Děti mají vytvořeny sebeobslužné a hygienické návyky. Těž společenské návyky jsou na úrovni přiměřené věku. Organizace stolování umožňuje dětem samostatně se obsloužit i volit množství jídla podle svých potřeb. Méně byla organizace dopolední svačiny promyšlená v návaznosti na další činnost dětí. Ve sledovaných třídách následovala po svačině řízená frontální činnost. S jejím začátkem se však čekalo, než všechny děti dojedí. Těm, co byly hotové dříve, bylo nabídnuto na dobu čekání prohlížení knih. Ve svém důsledku však tyto režimové prostoje přispěly ke zvýšené organizovanosti a spíše omezily prostor pro svobodné rozhodování, samostatnou volbu dětí.

V běžných třídách jsou po příchodu druhé učitelky vytvořeny podmínky pro skupinovou práci s „předškoláky“. Přiměřeně k věku a schopnostem plnily děti zadané úkoly. Pozorně reagovaly na pokyny učitelky, intenzivně procvičovaly souvislé vyjadřování a grafické cviky. Rozbor výtvarných prací ukázal, že děti získávají dovednosti a zkušenosti při seznamování se s výtvarnými technikami i při zacházení s různým pracovním materiálem. V hospitovaných běžných třídách byla zaznamenána dobrá úroveň výslovnosti u předškolních dětí.

Oblast rozvoje osobnosti má spíše nadprůměrnou úroveň.

Další zjištění o speciální třídě

- Dle výkazu o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 1998 bylo do třídy vřazeno celkem 12 dětí s vadami řeči. Třída je uvedena jako třída s celodenní péčí, což je nepravdivý údaj. Třída ve dnech pondělí až čtvrtek pracuje v době od 06:30 h

do 09:45 hodin a v pátek v době od 06:30 do 11:30 hodin. Po skončení tohoto provozu přecházejí děti do svých kmenových tříd.

- Integrovaný proces zdravotně postižených dětí není veden v některých oblastech v souladu s metodickým pokynem MŠMT k integraci čj. 16 138/98-24. Výkaznictví dětí s vadami řeči výrazně komplikuje neprovedená speciálně pedagogická a psychologická diagnostika jejich zdravotního postižení PPP (pedagogicko- psychologickou poradnou), ev. SPC (speciálně pedagogickým centrem). Poradenský pracovník pouze konstatoval téměř u všech dětí prostou dyslálii s výčtem dosud nevyvozených hlásek. Pouze u jednoho dítěte byla předložena úplná podkladová dokumentace pro vykazání zdravotního postižení. Nejsou vypracovány individuální reedukační plány. Proces vřazování dětí do speciálního školství není projednán doložitelnou formou s rodiči dětí a ředitelka školy nevydala rozhodnutí o vřazení dítěte do speciální třídy (viz protokol).

ZÁVĚRY

Na základě zjištěných skutečností byly podmínky a průběh výchovně vzdělávacího procesu na průměrné úrovni.

Zjištěná pozitiva:

- široká nabídka zájmových kroužků,
- vkusné estetické prostředí MŠ,
- ohleduplnost, spolupráce a kamarádství zaznamenané ve vztazích mezi dětmi.

Doporučení ČŠI k další činnosti školy:

- věnovat pozornost plánování výchovně vzdělávací činnosti, zhodnotit přínos tematického plánování pro výchovu a vzdělávání předškolních dětí,
- uvolnit organizaci denního režimu,
- klást důraz na prožitkové formy učení,
- činnost speciální třídy pro děti s vadami řeči vést v souladu s metodickým pokynem MŠMT čj. 16 138/98-24, tj. například žádat příslušný ŠÚ k 31. říjnu každého roku o finanční navýšení pro speciální třídu, vypracovat pro každé dítě individuální reedukační plán,
- pro činnost speciální třídy vypracovat specifický plán činnosti pro daný školní rok,
- výhledově zabezpečit speciální třídu dvěma učitelkami - speciálními pedagožkami a prodloužit každodenní činnost třídy.

Doporučení ŠÚ:

- provést faktickou revizi ve výkaznictví mateřské školy vzhledem k uvedenému nepravdivému údaji, že speciální třída pro děti s vadami řeči pracuje jako třída s celodenním provozem.

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu Jar. Břízová, v. r.
členové týmu Škodová, v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 1. června 1999

Přílohy: 1. protokol o kontrole, 2. stanovisko ředitele školy z 15. června 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 4. června 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Hajnová Alena, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	12. červenec 1999	čj. 105 256/99-2080
Školský úřad:	99-07-02	Mgr. Kučík, v. r.
Rada školy:		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
99-06-15	241/99	Stanovisko ředitele školy - viz příloha.